

YTTRANDE

2008-05-13	Vårt Dnr: 35.08
Ert datum	Ert Dnr:
2008-04-04	35.08

SACO
Helena Persson
Box 2206
103 15 Stockholm

Yttrande över HSV:s förslag till Utvärdering av utbildningar som underlag för kvalitetsbaserad resurstilldelning

I sitt nyligen avgivna yttrande över *Resurser för kvalitet* (SOU 2007:81) gav Sveriges Ingenjörer sitt stöd till att utbildningens kvalitet ska bilda utgångspunkt för ett nytt resurstilldelningssystem. Förbundet betonade det väsentliga i att det är just utbildningarnas kvalitet som premieras, snarare än övergripande indikatorer som riskerar att bli ett mått på lärosätets storlek. Vi uttryckte av det skälet på följande sätt vår tveksamhet över de i utredningen föreslagna grunderna för den kvalitetsbaserade resurstilldelningen:

”Sveriges Ingenjörer [ställer sig] frågande till om måttet på den avgörande parametern för systemet – kvalitet – över huvud taget är tillförlitligt. Förbundet saknar en övertygande argumentation för att det är utbildningarnas kvalitet som mäts med de angivna indikatorerna.”

- Sveriges Ingenjörer delar därför HSV:s uppfattning att en kvalitetsbaserad resurstilldelning ”bör baseras på utvärderingar av kvaliteten i utbildningarna och inte på generella förutsättningar på lärosätetsnivå.”

HSV betonar att en utvärdering som ska ligga till grund för resurstilldelning ställer större krav på enhetlighet och förutsägbarhet än vad som är fallet idag. En rad nyckelord i texten – mätsäkerhet, trovärdighet, konsekvens, opartiskhet, integritet – signalerar att HSV är medvetet om vad uppgiften kräver.

Vi noterar särskilt att HSV anser det vara lika viktigt att involvera inte bara lärosäten och studenter, utan också avnämare från arbetsmarknaden i arbetet med att skapa legitimitet för ett resurstilldelningssystem kopplat till kvalitet i utbildningen.

- Sveriges Ingenjörer har inte något att erinra mot att HSV tar sig an uppgiften att vidareutveckla sin utvärderingsverksamhet så att den även kan användas för kvalitetsbaserad resurstilldelning.

Det presenterade förslaget är fortfarande bara en skiss, men vår bedömning är att det går i rätt riktning. I det följande har vi valt att kommentera vissa enskildheter i förslaget.

- HSV föreslår en indelning av granskade utbildningar i tre kategorier, vilket Sveriges Ingenjörer finner vara tillfyllest.

HSV föreslår vidare att den kvalitetsbaserade ersättningen ska utgöra fasta belopp som läggs till ersättningen per helårsstudent. Ett fast belopp innebär dock att effekten – och därigenom incitamentet – blir olika beroende på vilken ersättningsnivån är för den aktuella utbildningen. Att förbättra kvaliteten i en utbildning som redan är dyr att bedriva borde rimligen även det vara kostsammare än motsvarande insats för andra utbildningar. Med ett fast belopp kan det förväntas att högskolorna i första hand försöker höja kvaliteten där detta kan göras till så liten kostnad som möjligt, snarare än att göra det där det är mest angeläget.

Inget ont i det, måhända, särskilt om högskolan utnyttjar sin möjlighet att fritt förfoga över kvalitetspremien till att senare satsa på att höja kvaliteten även för andra utbildningar. Fortfarande kvarstår dock skillnaden i kostnad mellan olika utbildningar för att höja kvaliteten. Sveriges Ingenjörers uppfattning är att systemet skulle bli rakare och mer transparent om sådana omvägar inte byggdes in i förväg. Vår uppfattning är att oavsett utbildning ska förutsättningar vara desamma för att bli föremål för en utveckling av kvaliteten. Insatserna ska inte i första rummet bestämmas av var de kan göras med minst kostnad och med den relativt sett största återbäringen.

- Sveriges Ingenjörer föreslår därför att kvalitetspremien bör relateras till – och alltså variera med – ersättningen per helårsstudent för en viss utbildning. Detta gäller oavsett om det sker på grundval av det nuvarande systemets ersättningsbelopp eller genom en sammanvägning av grund- och tilläggsbelopp enligt förslaget i SOU 2007:81.

HSV tar också upp om utbildningarnas anpassning till arbetsmarknaden och studenternas anställningsbarhet bör införas som särskilda resultatmått. Sveriges Ingenjörer delar verkets uppfattning att dessa mått är komplicerade och inte utan vidare låter sig värderas. Vi vill i sammanhanget även poängtera att ingenjörers arbetsmarknad är bred och mångfacetterad – och ska så vara.

- Sveriges Ingenjörer anser att en eventuell bedömning av hur olika utbildningar anpassats till arbetsmarknaden inte får ske i ett perspektiv som är för snävt begränsat till region, bransch och – än mindre – till enskilda företags behov.

Samverkan med det omgivande samhället och internationalisering lyfts fram som eventuella ytterligare aspekter i utvärderingarna.

- Sveriges Ingenjörer menar att samverkan med företag t.ex. genom praktik, projekt- och examensarbeten samt rekrytering av lärare med erfarenhet av yrkeslivet är viktiga för ingenjörsutbildningarnas kvalitet. Nätverk med lärosäten i andra länder, för utbyte av både studenter, lärare och kunskap, utgör även de inslag som förbundet anser befrämjar kvalitet i ingenjörsutbildningarna. Sveriges Ingenjörers uppfattning är därför att de bör ingå som del av underlaget i en kvalitetsutvärdering.

Det är viktigt att poängtera att många av de aspekter som används i nuvarande utvärderingar är och förblir indicier på kvalitet i utbildningen. Sveriges Ingenjörer anser därför att det är angeläget att vidareutveckla de aspekter som är ägnade att bedöma utbildningarnas resultat.

- Enligt Sveriges Ingenjörer är det centralt att utvärderingarna förmår väga in utbildningarnas konkreta resultat i termer av kunskap och yrkeskunnande.

Sammantaget konstaterar vi att det är ett omfattande arbete HSV föresätter sig att genomföra, och att det fortfarande är i sin linda. Sveriges Ingenjörer utgår därför ifrån att regeringen bereder remissinstanserna möjlighet att lämna ytterligare synpunkter när förslaget antagit fastare former.

För synpunkter i övrigt på *Resurser för kvalitet* hänvisar vi till förbundets tidigare yttrande.

SVERIGES INGENJÖRER

Richard Malmberg
Förbundsdirektör

Olle Dahlberg
Utredare